

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Historia Provinciæ Paraquariæ Societatis Jesv

Techo, Nicolas

Leodii, MDCLXXIII.

Cap. 8. Gesta apud Vrvaicenses narrantur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38528

*Auguſtini
Contra pa-
riculum.*

*Araricano-
rum perver-
ſum conſi-
lum.*

*Josephus Ca-
ſaldinus vix
racem eva-
ſit.*

*Et Petrus
Romero.*

CAPUT

V III.
Gesta apud
Urvicen-
ses narra-
nuntur.

*Caafapami-
nienſes &
Caaroenſes
ad Paranam
oppidum
adſificant.*

*Baptizato-
rum nume-
russ.*

CAPUT
IX.
Nicolaus
Enartius
moritur &
laudatur.

*Nicolaus
Enartii pa-
tria.*

Contreras in Sanctæ Annæ oppido, à feroci Casiquio, his suspicionibus depravato, intentatam mortem vix evalit. Didacus Alfarus Tapensis oppida pro munere inspiciens, & Neophyti ad vertendum solum metu nova depopulationis animans, à plerisque amicè quidem auditus est; sed Araricani, amore patriæ sanum consilium detestantes, stolidè responderunt, Mamalucis tradituros se potius, quam ad Urvicam transmigrarent. Dicto addidēt pervicaciam, multis ad latibula dilapsis, ausisque altare portatile, & Sacrificii conficiendi instrumenta omnia, quibus Didacus Alfarus in desertis locis utebatur, per insidias furibundè diripere, direptaq[ue] factileg[ue] inter se dividere. Alia de causa Josephum Cataldinum Sancti Josephi coloniæ Dux tantum non oppressit. Is jam Christianus pro pellice fovebat mulierem, quæ legis Divinæ amore percita, & turpitudinem exola, Cataldino admittente, alteri Neophyto legitimè desponsata est, tanta cum indignatione spurci Ducis, ut tremens frendensque, tracta in partes numerosâ clientū manu, ostentatis armis Cataldino minari necem ausus fuerit. Quam ille sic spreuit, ut flexis genibus nudaret pectus, vulnus excepturus potius, quam à proposito defisteret. Et quia idem Petro Romero, eodem fermè successu, minax etiam fuerat, operâ Sociorum fidorumque Neophytorum in exilium deportatus, tandem resipuit. Sed in plerisque locis punire delicta non audebant Patres, ne exacerbatos omnino perderent. Omnia itaque turbulenta erant, depopulationis metu, & suspicionum veneno plororum que animis aut corruptis, aut abalienatis.

Ne quietius iisdem de causis in Urvicensis Provinciae finibus agebatur. Caafapaminenſes, qui metu belli concussi ad Paranam concesserant; deposita patriæ rependæ spe, tertio ab Itapuano oppido lapide, ad littus Paranæ templo & ædibus Itapanorum ope ædificatis, novam sedem, retento Purificationis Virginea titulo, posuere. Caaroenſes cādem de causâ, Lauretanis & Ignatianis Neophytis auxiliantibus, eodem in littore novi etiam oppidi fundamenta jecere. Caafapaguacuenses, Caapienesque, continuatis tumultibus magna ex parte disparati, & à Mamalucis diminuti, negotium Patribus faceſſivere: quorum præcipua cura erat in continendis foventisque destructorum oppidorum in prima depopulatione reliquiis, plerorumque animis amore patriæ, & exilio servitutisque metu in diversa tractis, trahentibus. Inter has tamen turbas multi Barbari ad partes Christi accedebant, constatque ex authenticis libris in Piratinensi oppido ducentos & octodecim; in Sancti Xaverii coloria duos supra ducentos; apud Ibitiraquanos centum & septuaginta; apud Mbororcenſes centum & quinque; apud Iguazuanos centum & quinquaginta; ex Caaroenſibus octingentos & viginti-octo; ex Araricanis quingentos & septuaginta-octo; in Sancti Michaëlis colonia trecentos & octoginta-quatuor; in Sancti Josephi templo trecentos & septuaginta; ex Theresianis septingentos & nonaginta; ex Itapanis centum & quindecim; ex Caafapaminenſibus nonaginta-novem; ex Sanctorum Cosmæ & Damiani incolis plures admodum, & ex aliis oppidis, præſertim ex transmigrantibus, ingenti numero ab Sociis fuisse baptizatos.

Hic etiam annus Itatinensi provincia maximè luctuosus fuit, tum ob Mamalucorum invasiones, oppida ab Societate facta etiam infestantum; tum ob clatum Nicolaum Enartium, hominem Apostolicis functionibus aptissimum. Is solus, uti in superioris anni rebus narratum est, post mortem Didaci Rançonierii, apud Itatinenſes centum ab Assumptionis urbe leucis abunctos, è gravi morbo convalescens remanserat, inque cum viribus defectum incubuerat duarum coloniarum onus, adeò ponderosum, ut sub illo fatigens, antequam è Paraquaria rediret Justus Vansurkius, sine Sacerdotis & Sacramentorum subsidiis occubuerit. Certum est nullū illo melius in hac provincia Xaverianam mortem adumbrasse. Ob quam mortem, & singulares planè virtutes, commendationem apud posteros amplissimam mereret: sed more meo tanti hominis laudes ad pauca capita restringam. Nicolaus Enartius Tulli in Lotharingia nobilissimis parentibus natus, ubi primam puer-

tiam